

ringssag med henblik på fordeling af midlerne blandt fordringshaverne, kan det i praksis ske ved, at skifteretten stiller krav om, at ordningen/kontrakten ophæves, og beløbet stilles til rådighed for kreditorerne, at et beløb svarende til tilbagekøbsværdien skal tilbydes kreditorerne som betingelse for gældssanering, eller at der skal betales et beløb til kreditorerne som kompensation for de indbetalinger, der er foretaget efter gældens opståen, eller som kompensation for den del af ordningen, der er usædvanlig efter skyldnerens forhold. Vil skyldneren ikke følge skifterettens anvisning herom, kan skyldneren ikke meddeles gældssanering.

Skyldnerens øgede betaling til kreditorerne vil ved de to sidstnævnte fremgangsmåder kunne gennemføres dels ved en forlængelse af afdragsperioden, dels ved betaling af et engangsbeløb, der eventuelt kan fremskaffes på anden vis end ved ophævelse af ordningen (f.eks. ved gave), hvilket i givet fald vil være mere fordelagtigt for skyldneren end en ophævelse af ordningen på grund af den afgiftsbetaling, der udløses ved ophævelse af en pensionsordning i utide.

I de tilfælde, hvor skyldneren ikke har mulighed for helt eller delvist at genkøbe pensionsordningen, vil det i forbindelse med gældssaneringssagen alene være muligt at anvende en fremgangsmåde, hvorefter skyldneren skal kompensere kreditorerne ved at tilbyde en forlængelse af afdragsperioden eller ved betaling af et engangsbeløb.

Har en skyldner oprettet en pensionsordning i et pengeinstitut, der samtidig har et usikret krav mod skyldneren, er det i dele af den juridiske teori antaget, at pengeinstituttet har *modregningsadgang*, hvis pensionskontoen ophæves i utide. Pengeinstitutankenævnet har derimod afvist, at der skulle være modregningsadgang for pengeinstitutterne i denne situation, jf. betænkningen side 109 f.

I de sager, hvor et pengeinstitut erklærer, at det vil foretage modregning, kan skyldneren imidlertid – også efter at gældssaneringssagen er indledt – overføre pensionskontoen til et andet pengeinstitut, også uden at overføre sine udlånsarrangementer. Dette er antaget af Pengeinstitutankenævnet i flere kendelser.

I det omfang dette ikke respekteres af pengeinstitutterne, kan det indebære en ekstra belastning for skifteretten, idet en skyldner, der først i forbindelse med en gældssaneringssag finder ud af, at dennes pengeinstitut agter at foretage modregning i det frivogne provenu, formentlig under alle omstændigheder kan undgå pengeinstituttets modregning ved at trække ansøgningen om gældssanering tilbage og herefter overflytte pensionsordningen til et andet pengeinstitut, inden der på ny indgives ansøgning om gældssanering.

4.2.2. Lovforslagets udformning

4.2.2.1. Konkursrådet har overvejet flere forskellige spørgsmål vedrørende behandlingen af skyldnerens aktiver i forbindelse med en gældssanering.

Med henblik på at undgå tilfælde, hvor en skyldner realiserer sine aktiver, inden en kendelse om gældssanering er afsagt eller er blevet endelig, og hvor det efterfølgende viser sig, at skyldneren alligevel ikke meddeles gældssanering, bør det efter Konkursrådets opfattelse fastsættes en udtrykkelig lovregel om, at skifteretten, i de tilfælde hvor skyldneren som betingelse for gældssanering skal realisere visse aktiver, skal *vejlede skyldneren om realisationstidspunktet*. Dette tidspunkt vil normalt skulle fastsættes til gældssaneringssagens afslutning, dvs. efter udløbet af kærefristen for kendelsen om gældssanering, uden at kære er sket, eller når kæreinstansens kendelse er afsagt.

For at skyldnerens gældssaneringssag kan afsluttes, uden at provenuet fra salg af skyldnerens aktiver er kendt, er det nødvendigt, at der i skyldnerens forslag til gældens sanering efter konkurslovens § 210 indgår oplysning om, hvilken værdi det pågældende aktiv må antages at have ved en realisation. For så vidt angår skyldnerens pensionsordninger, bør skyldnerens forslag efter Konkursrådets opfattelse tillige indeholde oplysning om, hvorvidt ordningen frit kan realiseres i utide, og om værdien af pensionsordningen efter fradrag af afgifter, gebyrer ved ophævelse og lignende.

4.2.2.2. Med hensyn til *behandlingen af skyldnerens pensionsordninger* i sager om gældssanering anfører Konkursrådet i øvrigt, at omfanget af privates pensionsopsparing – både i relation til antallet af opsparere og den opsparede formue – er vokset ganske voldsomt, siden Gældssaneringsudvalget i 1982 afgav sin betænkning nr. 957/1982 om gældssanering, og denne udvikling må forventes at blive yderligere forstærket i fremtiden. Dette indebærer, at spørgsmålet om behandlingen af skyldnerens pensionsordning i forbindelse med en gældssanering i fremtiden vil være en problemstilling, der hyppigt vil optræde og samtidig vil vedrøre det største (og ganske ofte eneste) aktiv i gældssaneringssagen.

Da behandlingen af skyldnerens pensionsordninger i en gældssanering er et praktisk vigtigt og både for skyldneren og kreditorerne væsentligt spørgsmål, bør der efter Konkursrådets opfattelse fastsættes udtrykkelige lovregler herom.

Konkursrådet finder, at pensionsopsparinger, der ikke er usædvanlige efter skyldnerens forhold, i overensstemmelse med den gældende retspraksis bør kunne holdes uden for en gældssaneringssag, selv om ordningen for så vidt vil kunne ophæves af skyldneren